

CENTRE CATALA

BUTLLETI MENSUAL D'INFORMACIO PER ALS SOCIS

ANY IV - Maig - Juny 1955

CARACAS: PINTO A GOBERNADOR, 143-A Telf. 94.320

Nos. 37-38

TRIPTIC DELS 10 ANYS DEL NOSTRE CENTRE CATALA

Discurs llegit abans del sopar que tingué lloc entre els actes commemoratius del Xè Aniversari de la nostra entitat i de la diada del 14 d'abril.

EXORDI

Primerament em crec amb l'obligació de tranquil·litzar l'auditori que pot contemplar els papers que tinc a la mà amb certa prevenció i fins potser amb justificada alarma. Pensareu: aquest, si quan havia de fer la memòria de l'exercici d'un sol any, es prenía una hora ben completa, ara que li toca parlar de deu anys, necessitarà tota la nit, i... adéu sopar!... gràcies que ens serveixi d'esmorzar!

Podeu tenir la seguretat prèvia que, per la meua intervenció, no agafareu més gana ni perdreu el sopar, ja que no penso pas fer, com s'ha anunciat, la Memòria en majúscula i detallada dels 10 anys del nostre Centre Català, sinó esbossar-ne un simple tríptic. No us diré que es tracta de sols quatre paraules, però sí de tres pinzellades ràpides de la lliçó ternària d'una dècada de Centre Català a Caracas. Crec que millor que recordar en fred, recórrer a l'eixarrement de l'estadística, i caure en la monotonia de la repetició cíclica, ens serà molt més útil i agradable meditar un xic i treure'n ensenyances per als anys venidors.

Tingueu en compte, també, que deu anys són més curts i més fàcils de resumir que un any, ja que la llunyania dóna, de per si, una visió de conjunt i de perspectiva que no tenen les coses vistes arran del nas. De prop tot sembla important i transcendental. De lluny les insignificàncies desapareixen devorades pel monstre del temps, que no respecta gaire, que no perdona i que fila molt prim. Es el sedàs que millor garbella. Llavors sols se salva i resta el que és important de debò i el que serveix de veres.

I.—ENSENYANCA DE LA SEVA FUNDACIO

Aquest Centre Català de Caracas nasqué fa exactament deu anys —ni un dia més ni un dia menys— en una nit com avui. No som ara masses, però aleshores erem molt menys. Un grup reduït. No diré quatre gats, perquè tots eren persones com cal. Llavors els catalans erem pocs a Caracas, i no es pot afegir que mal avinguts, perquè no seria veritat. Consti que si el Centre no es va fundar abans és perquè legalment no fou possible. Els catalans exiliats, parlo en general, teníem a Venezuela una mala fama que feia escriuir. Si dels emigrats polítics de la Península, sols gaudien de bons antecedents els bascos, els catalans erem els qui corriem amb més mala brama. Erem l'esca del pecat. Era impossible,

en aquelles circumstàncies, obtenir de les autoritats el permís per a fer un Centre de rèprobes, menjacapellans, petardistes, tallabosses, cercabregues, terroristes i extremistes perillosos i disolvents, i altres no menys terribles galanies.

Però arribà l'any 45 en el qual es van donar totes les circumstàncies favorables per a finalment reeixir els qui feia temps tenien la dèria de fundar un Centre Català. Els catalans exiliats polítics que havíem entrat a Venezuela resultàvem tan pacífics i inofensius que la gent primer se'n feia creus. Si són un tros de pa! Més que bales perdudes semblàvem uns Senyors Canons; més que l'Anarquista de Terrassa, el Senyor Esteve de Sabadell. Bons jans, gent de pau, incapaços de matar una mosca, honrats i treballadors a carta cabal, si fa o no fa, com els catalans que feia anys que ja estaven arrelats a Venezuela i s'havien guanyat —pam a pam— una excel·lent reputació ben merescuda.

Poc a poc, però amb pas ferm, va anar desapareixent la prevenció contra nosaltres, i molt féu en aquest sentit la Coral Catalana que feia quatre anys que havia estat fundada pel Mestre Joan Gols. Ella fou la primera organització catalana a Venezuela, per al manteniment de les nostres tradicions, tot donant-nos a conèixer com a poble d'alts valors espirituals. Com poden ésser els catalans gent endiablada si —escolteu-los— refilen com uns rossinyols i canten com uns angelets!... Canten tan bé que fins foren invitats a donar una audició privada al primer magistrat: al President de Venezuela. Qui ho havia de dir! No sols la Coral, és clar, sinó personalitats catalanes, en tots els ordres, demostraven, amb llur conducta exemplar, com pertanyien a un poble de llarga tradició cultural i de moralitat elevada.

Tot feia via favorable i tot ens ajudava a fer camí. La guerra contra el feixisme estava a les acaballes; ja s'esperava la marxa sobre

Berlín. Estàvem en el mes d'abril i ni Hitler ni Mussolini veurien les flors de maig. I com encara ningú havia començat a ensenyar l'orella, era l'hora de les frases llampants i de l'optimisme desfermat. Ara sí que anirem bé!, dèiem; i pensàvem en les llibertats dels pobles i la redempció dels oprimits.

Era l'hora precisa, el moment psicològic, l'ocasió que la pinten calba, per a demanar, una altra volta l'autorització per a un Centre Català. Aquesta vegada era la definitiva, i més si al davant de la sol·licitud figurava una personalitat de tant prestigi, moral i científic, com el Dr. August Pi i Sunyer, acompanyat per elements de la vella emigració que —cal proclamar-ho ben alt— ajudaren en tot moment a la fundació de la nostra entitat i li han prestat tothora un suport valuosíssim.

No podia fallar! Els Estatuts foren aprovats el dia 12 d'abril, el mateix dia que moria Roosevelt, i immediatament, sense perdre temps, tingué lloc l'Assemblea de Constitució, el dia 14 d'abril d'aquell any de gràcia. Nasqué, doncs, el nostre Centre en aquesta data tan assenyalada i de tants significats per a tots nosaltres. I precisament en aquell any en què semblava que l'esperit del nostre 14 d'abril ho havia d'abassegar tot. Mai l'autèntic 14 d'abril del 1931 no ha trobat tanta similitud ideològica com el 14 d'abril del 1945, en què es celebrava a Caracas un míting monstre a la plaça de toros, plena de gom a gom. No sols això; semblava que cada dia seria un 14 d'abril i que el calendari polític futur seria d'un sol full: 14 d'abril, de promeses d'espigues mil i de cada gota en val mil. Molts preparaven les maletes per al retorn victoriós i fins alguns funcionaris públics —pobrets!— es trencaven el cap treient comptes del que l'Etat hauria de pagar-los per les nòmines transcurregudes a l'exili. No creieu que cultivem la imaginació faceciosa, sinó que fem memòria estricta.

Del sopar que tingué lloc en commemoració del Xè aniversari del Centre Català i de la diada del 14 d'abril.